תמרורים

המורה לתלמוד

נחוג ♦ בירושלים, יום־הולדתו ה־80 של **הד"ר יוסף בורג**, איש המפר"ל בעל מענה־הלשון המתברה לעיתים (כישור שזיכה אותו בכינוי בורג־תיאטר על שם תיאטראות במרכז־אירופה), ומי שהיה, במשך כמעט 40 שנה, חבר־כנסת (וב־37 מהן שר בממשלות־ישראל). בורג, יליד גרמניה, הוא אב לשלושה (שתי בנות ובן, ח"כ מיפלגת־העבודה אברום בורג), שעיסוקו הראשון הוא בית־המשפט העליון.

חוגג בורג
מורה בנימוסיה

שון בארץ היה הוראה (תלמוד והיסטוריה) בגימנסיה הרצליה התל־אביבית.

● ● ●

מחוץ לחומות

נחוג ♦ בירושלים, יום־הולדתו ה־80 של **דויד סיטון**, מעסקניה הבכירים של העדה הספרדית (יו"ר ועד העדה הספרדית ועדות־המיזרח בירושלים). סיטון, נכדו של יוסף סתהון, איש רמשק, שהיה בין מייסדי נחלת־ציון, אחת השכונות הראשונות שמחוץ לחומות ירושלים העתיקה, יסד בגיל 15 תנועת־נוער של מיזרחיים, ניצן, נעצר, בגיל יותר מבוגר, מיספר פעמים, על־ידי השילטונות הבריטיים בגין פעילותו המחתרתית במיסגרת לח"י והיה, במשך עשרות שנים, עורך המדור העברי ביומונים ארצישראליים (בתחילה בדואר היום הירושלמי ולאחר מכן בהבוקר התל־אביבי), תפקיד שאותו שילב בעריכת ירחון העדה הספרדית, הדהמיזרח.

● ● ●

ארבעה אחים ואחות

נפטר ♦ בריאר, סעודיה, מהתקפלב, בגיל 75, **גמאל ערפאת**, שגריר אש"ף לצפון־תימן ובכור ארבעת אחיו של יו"ר אש"ף, יאסר ערפאת. אחיו הצעיר של ערפאת, פתחי, יו"ר הסהר האדום הפלסטיני ואחותו, אפעאת, חיים בקאהיר ואת נוסף, מוצטפה, נפטר שם לפני שנה, בגיל 65.

● ● ●

אגרונום לילדים

נפטר ♦ בתל־אביב, בגיל 84, **זאב אלבלינגר**, אגרונום רחובותי ואביו של הפיזמונאי, המתרגם וחוקר שירת ימי־הביניים דן אלמגור. אלבלינגר, יליד פולין, היה חבר קיבוץ בית־אלפא שבעמק־יזרעאל, שלמד הנדסה חקלאית באלג'יריה ומשחזר ארצה התמטר לחקלאות ולספרות גם יחד (תרגומים לעברית מפש לשונות שבהן שלט וחיבורים של סיפרי־ילדים כמוזלו של כלב).

● ● ●

רפואה מישפחתית

נפטרה ♦ בסנטה־מוניקה, קליפורניה, בגיל 89, **מרי סירקין**, נשיאת־הכבוד של תנועת העבודה הציונית, פרופסור לספרות אנגלית וידידה קרובה של גולדה מאיר המנוחה, שעליה כתבה שלושה ספרים. סירקין היתה בתו היחידה של נחמן סירקין, המטיף הראשון לציונות סוציאל־סטית, שנולד בראשית המאה, בין רוסיה מולדתו, לגרמניה (שבה התפרנס מתרגום כתבי לייב טולסטוי לגרמנית), שוויץ, ארצות־הברית (שבה יסד יומון ציוני באידיש) וארץ־ישראל, שבה נקבר (נקבר צת כינרת). סירקין, שביקש, בראשית נדודיו, ללמוד רפואה, נישא, משנפטרה אשתו הראשונה, רופאה לפי מיקצוע עה ואמה של מרי, לאחותה, רופאה אף היא.

היא אישפזה את עצמה כדי להיגמל מאלכוהוליזם. דפנה ברק, שבילחה במחיצתה במשך כמה ימים, מספרת על הבעיות שגרמו לכך

"ה צירוף של עייפות פיסית, לחץ־הבחירות והאכזבה שלאחר הבחירות..." — כך הסביר השבוע מייקל דוקאקיס בביתו בבוסטון את הידרדרותה של אשתו בת ה־52, ו־אישפוזה במכון לגמילה מאלכוהול בעיר ניופורט במרינת רוד־איילנד, לת־קופה בת חודש ימים.

טובי הפסיכולוגים־בגרוש קפצו מייד והסבירו לכל מי שהיה מוכן לשמוע שהמדובר באשה החיה בצל של מישהו אחר (בעלה), שהתקשתה לתפקד כ־"אשתו של", וכמו בטי פורד התמכרה לשתיה.

היכרותי עם קיטי דוקאקיס מסתכמת בשלושה ימי־סיורים אינטנסיביים ביותר, שבהם ניתן ללמוד כיצד אדם מתפקד במצבי־לחץ, מתחים, אילוצי מזג־אוויר, אילוצים תיקשורתיים.

שמעתי עליה הרבה לפני שנפגשנו, שבוע אחרי שהתמנה בעלה כמועמד המיפלגה הדמוקרטית לנשיאות.

אחרי הפירסומים על אישפוזה של דוקאקיס, נשאלתי השבוע: "האם ראית אותה שותה?"

ראיתי אשה עצבנית, מתוחה בקפיץ, כל־כך צמודה למטרה עד שאיבדה כל שמץ של ספונטניות.

מאז שהגיעה להכרה לאומית הספיקה קיטי דוקאקיס לקנות לעצמה מבקרים רבים בקרב עסקני המיפלגה הדמוקרטית. ההגדרה הפחות מתאימה לה היא "אשתו של".

קיטי היא אשה שאפתנית בזכות עצמה. בקרב חוג חבריה בניו־יורק נהגו לספר כיצד עשתה כמה דברים בעת ובעונה אחת, איך רצה בכל הכוח, והשר יודע לאן: היא למדה, גידלה ילדים, האיתנה מאחורי בעלה ופיקחותה, התרשמו הכל שקיטי רצה בעצמה לבית־הלבן.

לשם כך הפקידה עצמה קיטי בידי מומחים פוליטיים ויועצי־תיקשורת ו־הפכה בורג במכונה המשומנת הנקראת "מערכת־בחירות". היא ממש קרנה כשסיפרה: "לי אין מושג מהו סדר־היום שלי. יש אנשים המופקדים על כך..."

היא אירגנה סביבה גינוני־טכס, ו־עשתה סצינות שהיו קשורות בכיבורים.

קיטי, אשה פקחית המעורה בנעשה סביבה, התמכרה כולה לתפקיד "הגברת הראשונה". בנעוריה, סיפרה, שאפה להיות שחקנית. כדרך שיטות־מישחק ידועות, היא פשוט נכנסה בנישמתה לעורה של "הגברת הראשונה", והאמינה בכך בכל מאודה.

גם צוות היועצים, המזכירות ואנשי־הביטחון שהקיפו אותה, כששהיתי אתה, התייחסו אליה בהתאם לכך, ויצרו תחושת־שיכרון שקשה להסבירה. גם אני, כשפסעתי במורד כבש המטוס הפרטי שהטיס את קיטי ופמלייתה, לצלילי ההימנון של גיל דיאמונד ולמחיאות־כפיים סוערות של נציגי־התיקשורת המקומיים וסתם סקרנים, הרגשתי לפתע נשיאותית, ממלכתית. תחושה פנטסטית סחפה אותי, תחושה שקל מאוד להתמכר לה.

קיטי התמכרה. כשפגשתי אותה בדרכה לבית־הלבן, כמעט ולא זיהיתי את קיטי שניבטה מאלבומי־תמונות ישנים שלה. באלבומים נראתה אשה רקת־גיזרה, בעלת שיער פזור, לבוש חסר־טעם, אבל בעלת תווי־אופי ברורים. קיטי שאני פגשתי כבר תוסרקה שעות פרטיות, שבהן היה נינוח הן בלבושו והן בהתנהגותו, היתה קיטי כל העת דרוכה, קפיצית, מתוחה. מצאתי את עצמי בורחת מחברתה כל אימת שהיא החלה לדבר על ריקוד, עסקה בפעולות התנדבותיות, הינחתה תוכניות־טלוויזיה, ו־עדיין לא ידעה שובע.

קשה לי לשכוח כיצד קפצה כנשכת־נחש, כשהתעניינתי מדוע לא פית־חה קאריירה ממשית משלה. "אבל תמיד היתה לי קאריירה! " קראה אז, "מעולם לא הסתפקתי בלהיות אשתו של. בעצם היו לי כמה קאריירות! זה היה לי חשוב מאוד. תמיד הייתי מעורבת. תמיד הייתי בזכות עצמי."

קיטי דוקאקיס, כך ריכלו אז כל המי־ומי בפוליטיקה האמריקאית, מתה להיות הגברת־הראשונה. שלא כנאנסי רגן, שספגה קיתונות זעם מהתיקשורת על התערבותה במתרחש בבית־הלבן, אך שזכתה גם בהערכה בשל עמידתה על פי התיסרוקות המוכרות לעולם תודות לנאנסי רגן, לבטי פורד, לפאט ניכסון ושורה ארוכה של "גברות ראשונות", שכאילו שוכפלו מאותה סיד־רה.

בשלושת הימים ששהיתי איתה, החליפה קיטי בגדים מדי כמה שעות וניסתה, בחוסר־הצלחה פאתטית ממש, להתאים צבעים, נעליים ותכשיטים.

בשעה מוקדמת בבוקר פגשתי אותה מתנהלת על עקבי־מסמר אלגנטיים, תיסרוקת מדיפה־ספריי ואיפור כבד ביותר על הפנים. זאת אחרי שצעדה השכם בבוקר (ב־06.30 בבוקר, דיווחו לי), הצטלמה, התראיינה.

בניגוד לג'סי ג'קסון, שאליו נלוויתי כמה ימים אחרי־כן, ושהתעקש על כמה שיכולתי.

היא אמנם נגמלה אז מהרגל אחר שלה — עישון. בעלה מייקל החליט שאין זה יאה לגברת הראשונה הבאה של אמריקה, אחוות שיגעון־הבריאות, להיראות מעשנת. אבל קיטי התמכרה כל־כולה למירוץ לצמרת!

מה שגרם להתמכרות היה הפחד מפני כישלון. לקיטי היתה טראומה חריפה מכישלונו של בעלה בניסיונו הראשון לזכות במינוי המיפלגה־הדמוקרטית לנשיאות. היא תיארה רגעים אלה כ"מביכים... משפילים... הרגשה איומה..." היא שנאה לדבר על כך. ה־לשונות הרעות גרסו שהתמוטטה אז.

נאום־הבחירות המונוטוני שלה כלל תמיד הפרחת סיסמות כגון "ואנחנו ננצח בנובמבר" או "בינואר אזמין את כולכם לחגיגה". קיטי שאבה ביטחון מהצהרות אלה, והספק לגבי הניצחון הלך ונמחק.

שנה לפני כן הודתה קבל עם ועדה, כשבעלה לצידה, שהיא היתה מכורה לאמפיטמינים (כדורי־הרזייה) במשך 26(!) שנים. צעד זה נחשב מחוכם במיוחד מצידה, כמכת־מנע, לפני שמיקצועניו של ג'ורג' בוש, היריב, יגלו זאת. קיטי זכתה אז באהדת התיקשורת, והבליטה את ההתמכרות, והגמילה ממנה, בכל נאום והזדמנות. יועציה חששו שהיא מפריזה בהרגשת העניין. "היא לא צריכה להדגיש שהיתה מכורה לכדורי־הרזייה. עוד יחשבו שהיתה מכורה להירואין," רטן דובר המושחז שוב ושוב. מי שהתנסה תקופת־מה באמפיטמינים מזהה ממרחק את תחושת הקופצנות, הריצה הכפייתית, ההתנהגות המתוחה, השדרים העצבניים, היחספות אל־על והנסיקה למטה — אפ־אנד־דאון (למעלה, למטה). קיטי דוקאקיס, בשיא המירוץ לפיסגה, ועל פי הצהרתה, אחרי שנגמלה מהתלות באמפיטמינים — זכורה לי בדיוק כך.

כשטילפנתי לביתה של קיטי בבוסטון, אחרי המפלה הצורבת, נאמר לי שהיא ישנה והתבקשתי לטלפן בשנית. "לא לפני 1 בצהריים". בצהריים נשמעה לי קיטי נרגשת באורח מוזר: "אוי, זה כל־כך, כל־כך מתוק מצידך שהתקשרת, אויי!" היא התלוננה עד כמה היא עייפה, ואכן נשמעה תשושה. אחר־כך פלטה עוד כמה מילים שלא היו יוצאות מפיה בפיקוחם של דובריה/עוזריה/יועציה, שליוו אותה רק יומיים קודם־לכן.

חבריה הקרובים התרשמו שהיא חשה בריקנות, בחוסר־מטרה. שוב חזרו תחושות ההשפלה, המבוכה. אז כנראה, אחרי ההתמכרות לאמפיטמינים, אחרי ההתמכרות לריצה לפיסגת־העולם, התנסתה בהתמכרות מסוג חדש — שיכרון־חושים בעזרת אלכוהול.

ההתמכרות השלישית של קיטי